Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing Original Article

Winter 2024, Volume 10, Issue 2 10.22034/IJRN.10.2.9

The role of Marital Conflicts and Marital Expectations in predicting Satisfaction with Marital Relations

Sara Kakolian[1], Maryam Mashayekh[2*], Mahdi Davaee[3], Ali Akbar Khosravi Babadi[4]

1- PhD student, Department of Counseling, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2- Assistant Professor, Department of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.
3- Associate Professor, Department of Counseling, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
4- Associate Professor,Department of Counseling, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Corresponding author: Maryam Mashayekh, Assistant Professor, Department of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.
Email: m.mashayekh@kiau.ac

Received: 2022/5/31 Accepted: 2023/12/4

Abstract

Introduction: Satisfaction with marital relations as one of the important and determining indicators in the health and strength of the family is influenced by several factors; therefore, the present study was conducted to investigate the role of marital conflicts and marital expectations in predicting satisfaction with marital relations.

Methods: The present research method was descriptive-correlational. The research population included all the married women who were referred to the health centers of the neighborhoods of Tehran in the second six months of 2022, and 120 people were selected by the available sampling method. The data collection tools included Sanai's Marital Conflict Questionnaire (2008), Bakhshodeh and Bahrami Ehsan's Marital Expectations (2012), and Inrich Favers and Elson's Marital Satisfaction (1993). To analyze the data, Pearson's correlation test and multiple regressions were used with the help of SPSS version 21 software.

Results: The results showed that the correlation between marital conflicts and marital expectations with satisfaction with marital relations was negative ($p<0.01$). Also, the components of marital conflicts and marital expectations had a total of 37% ability to predict changes in satisfaction with marital relations.

Conclusions: The results of the research show the importance of marital conflicts and marital expectations in marital counseling.

Keywords: Marital conflicts, Marital expectations, Satisfaction with marital relations.

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری
مقاله پژوهشی
زمستان ۱۴۰۲، دوره ۱۰، شماره ۲
10.22034/IJRN.10.2.9

نقش تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی در پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی

سارا کاکلیان[۱]، مریم مشایخ[۲*]، مهدی دوایی[۳]، علی اکبر خسروی بابایی[۴]

۱- دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۲- استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.
۳- دانشیار، گروه مشاوره، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۴- دانشیار، گروه مشاوره، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: مریم مشایخ، استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.
ایمیل: m.mashayekh@kiau.ac.ir

دریافت مقاله: ۱۰ / ۳/ ۱۴۰۲ پذیرش مقاله: ۱۳ / ۹/ ۱۴۰۲

چکیده

مقدمه: رضایت از روابط زناشویی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم و تعیین‌کننده در سلامت و استحکام خانواده تحت تأثیر عوامل متعددی است؛ بنابراین مطالعه حاضر باهدف بررسی نقش تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی در پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی انجام شد.

روش کار: روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی زنان متاهل مراجعه‌کننده به سراهای محلات شهر تهران در شش ماه دوم سال ۱۴۰۰ بودند که تعداد ۱۲۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنایی (۱۳۷۹)، انتظارات زناشویی بخشوده و بهرامی احسان (۱۳۹۱) و رضایت زناشویی اینریچ فاورز و السون (۱۹۹۳) بودند. جهت تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد همبستگی بین تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی منفی بود ($p<۰/۰۱$). همچنین مؤلفه‌های تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی درمجموع ۳۷ درصد توانایی پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی را داشتند.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش اهمیت تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی را در مشاوره‌های زناشویی بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

کلیدواژه ها: تعارضات زناشویی، انتظارات زناشویی، رضایت از روابط زناشویی.

مقدمه

نهاد خانواده از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی است که با ازدواج بین زن و مرد شکل می‌گیرد (۱). ازدواج مهم‌ترین و مقدس‌ترین پیوند میان زن و مرد است که اساس تشکیل خانواده را تشکیل می‌دهد (۲). از مؤلفه‌های مهم موردتوجه پژوهشگران قلمرو حوزه ازدواج و خانواده رضایت از روابط زناشویی (Satisfaction with Marital Relations) است به دلیل آنکه میزان رضایت بیشتر از روابط زناشویی باعث استحکام نهاد خانواده می‌شود و دوام زندگی مشترک را افزایش می‌دهد (۳). رضایت از روابط زناشویی یک تجربه شخصی در ازدواج و به معنای برخورداری احساس مطلوب از ازدواج هست که توسط خود فرد قابل ارزیابی است (۴). رضایتمندی زن و شوهر زمانی به وقوع می‌پیوندد که به میزان کافی در ارتباط با یکدیگر صمیمی باشند و در حل مشکلاتی که در زندگی آن‌ها به وجود می‌آید با یکدیگر همکاری کنند(۵)، با ارتقای سطح رضایت از روابط زناشویی افراد جامعه با آرامش خاطر بیشتر به رشد و تعالی و خدمات فرهنگی اجتماعی و اقتصادی خواهند پرداخت و خانواده‌ها نیز از این پیشرفت منفعت خواهند داشت (۶)، از سوی دیگر نارضایتی زناشویی می‌تواند منجر به بروز برخی

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]
[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

آسیب‌های روان‌شناختی مزمن همچون افسردگی شود (۷). الگوهای تعارض، پیش‌بینی کننده خوبی برای رضایت از روابط زناشویی به شمار می‌روند و نقش مهمی در موفقیت یا عدم موفقیت نهایی زندگی زناشویی ایفا می‌کنند(۸). تعارض زناشویی (Marital Conflicts) شامل کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزندان، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر و کاهش ارتباط مؤثر است (۹). این فرایند به‌مرورزمان از بین رفته و آثار روانشناختی و هیجانی منفی در سلامت روانشناختی و هیجانی زوجین بر جای می‌دهند (۱۰). تعارض مابین زوجین نه تنها نظام خانواده را متزلزل می‌کند بلکه رشد عاطفی، اجتماعی و سازگاری بعدی زوجین را نیز با مشکل مواجه خواهند نمود (۱۱). تعارضات در زوجین باعث تهدیدات، بدرفتاری کلامی و فیزیکی و پرخاشگری می‌شود و دامنه رفتاری از هل دادن و سیلی زدن و تهدید زندگی و حتی مرگ یکی از زوجین را به همراه دارد(۱۲). در مطالعات رابطه منفی بین تعارض زناشویی با رضایت زناشویی پرستاران متأهل (۱۳)، نقش سبک‌های حل تعارض در رضایت زناشویی (۱۴) و تأثیر تعارضات زناشویی بر رضایت زناشویی زنان دارای همسر معتاد (۱۵) تأیید شده است.

از طرفی انتظارات نسبت به ازدواج وزندگی زناشویی (Marital Expectations) نقش مهمی در زندگی زناشویی دارد (۱۶). انتظارات یکی از پنج پدیده شناختی است(پنج پدیده شامل انتظارات، ادراکات، اسناد، استانداردها و فرضیات) که با تحریف در آن آشفتگی زناشویی ایجاد می‌شود (۱۷). انتظارات زناشویی مجموعه ای از انتظارات واقع بینانه، آرمانگرایانه و بدبینانه از زندگی زناشویی هست، که این انتظارات منطقی و غیرمنطقی، اعتقادات افراد را در زمینه ازدواج، سطح صمیمیت و نزدیکی به همسر، نوع شخصیت و جذابیت همسر آینده، نوع فعالیت داخل و خارج خانواده و میزان مسئولیت پذیری و برابری زوجین در امور محوله را نشان می دهد (۱۸). انتظارات واقع‌بینانه زناشویی رابطه زناشویی را استوار می‌کند و احساسات خوشایند را غنا می‌بخشد (۱۹). معمولاً بیشتر زوج‌ها انتظارات غیرواقع‌بینانه‌ای نسبت به زندگی زناشویی دارند و آنان غالباً انتظار دارند که همسران آن‌ها تمام خلاء زندگی آن‌ها قبل از ازدواج را پر کنند (۲۰). انتظارات می‌توانند به عنوان اهداف غیر واقع بینانه‌ای عمل کنند و افراد پیامدهای به وجود آمده را با این انتظارات غیرواقع‌بینانه مقایسه نمایند پس همسرانی که انتظارات غیرواقع بینانه‌ای بسیار بالایی در مورد رابطه خوددارند درخطر ناامید شدن و دلسرد شدن قرار دارند، چون احتمال زیادی وجود دارد که نتایج به وجود آمده انتظارات آن‌ها را برآورده نکند (۲۱). پژوهش‌ها از رابطه بین انتظارات زناشویی بالا و تحقق انتظارات با رضایت زناشویی کارمندان متاهل (۲۲)، نقش فاصلهٔ بین انتظارات و واقعیت رابطه زناشویی در رضایت زناشویی زنان و مردان (۲۳) و رابطه بین رضایت زناشویی و انتظارات زناشویی دانشجویان متاهل (۲۴) حکایت دارند.

مهم‌ترین پایه‌های تحکیم خانواده و همچنین خوشبختی زوجین در چهارچوب زندگی مشترک، رضایت از روابط زناشویی است و در صورت توجه به عوامل مؤثر بر رضایت از روابط زناشویی و انجام پژوهش‌های نوین در این زمینه می‌تواند انتظار داشت که با افزایش رضامندی زناشویی بسیاری از مشکلات روانی عاطفی و اجتماعی خانواده و در کل جامعه کاهش یابد، لذا درک عواملی که ممکن است احتمال رضایت از روابط زناشویی را افزایش دهد برای بهزیستی اجتماعی و عاطفی فردی از اهمیت زیادی برخوردار است (۲۵). ازاین‌رو نظر به اهمیت متغیرهایی همچون تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی و وجود خلأ پژوهشی در این بین در جامعه موجب شد تا مطالعه حاضر باهدف تعیین نقش تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی در پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی انجام شود و به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی در پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی، نقش دارند؟

روش کار

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی زنان متاهل مراجعه‌کننده به سراهای محلات شهر تهران در شش ماه دوم سال ۱۴۰۰ بودند.

برای تعیین حجم نمونه از فرمول تاباچینک و فیدل، یعنی ($m \leq n+ ۱۰۰$) استفاده شد که در آن n حجم نمونه و m تعداد متغیرهای پیش‌بین است، استفاده شد (۲۶). در این پژوهش با توجه به وجود نه متغیر پیش‌بین (هشت بعد تعارض زناشویی و یک بعد انتظارات زناشویی) حجم نمونه ۱۰۹ نفر برآورد. از آنجایی‌که معادله بالا حداقل

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

حجم نمونه را محاسبه می‌کند، لذا برای اطمینان از حجم نمونه و ریزش‌های احتمالی تعداد ۱۲۰ نفر از میان سراهای محلات مناطق دو و چهار شهر تهران به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند.

ملاک‌های ورود شامل داشتن تحصیلات حداقل دیپلم، یائسه نبودن، عدم ابتلا به بیماری‌های خاص، عدم ابتلا به اختلالات روانی و مصرف مواد بر اساس پرونده سلامت و خود اظهاری و ملاک‌های خروج عدم تمایل به همکاری و تکمیل ناقص ابزار پژوهش بود. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه‌های زیر بودند:

پرسشنامه تعارضات زناشویی: این پرسشنامه ۵۴ سؤالی توسط ثنایی (۱۳۷۹)، ساخته‌شده که ۸ خرده مقیاس (کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزندان، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر و کاهش ارتباط مؤثر) را بر روی طیف لیکرت (هرگز: نمره یک تا همیشه ۵ نمره) می سنجد. سؤالات ۳، ۱۱، ۱۶، ۲۹، ۳۰، ۳۳، ۵ ۶۷ و ۵۶ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند، دامنه نمرات بین ۵۴ تا ۲۷۰ هست. درمجموع یک نمره کلی از تعارض زناشویی می‌دهد. این پرسشنامه تعارض زوج‌ها را در چهار سطح فاقد تعارض با نمره ۱۲ تا ۹۰، تعارض در حد طبیعی با نمره ۹۰ تا ۱۱۱، تعارض بیش‌ازحد طبیعی با نمره ۱۱۱ تا ۱۹۱ و تعارض بسیار شد یا با نمره بالاتر از ۱۹۰ طبقه‌بندی می‌کند. در مطالعه ثنایی، روایی محتوایی پرسش‌نامه تأیید و پایایی کل به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۶ و برای خرده مقیاس در دامنه‌ای بین ۰/۶۱ تا ۰/۸۹ به دست آمد (۲۷). در مطالعه حاضر پایایی کل به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به دست آمد.

مقیاس انتظارات زناشویی: این پرسش‌نامه ۳۲ سؤالی توسط بخشوده و بهرامی احسان (۱۳۹۱) طراحی‌شده است. سؤالات بر اساس مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت از صفرتا چهار نمره‌گذاری و نمره ابزار با مجموع نمره گویه ها محاسبه می‌گردد دامنه نمرات ۱۲۸-۰ و نمره بالاتر نشان‌دهنده انتظارات زناشویی واقع‌بینانه‌تر و نمره پایین نشان دهنده انتظارات زناشویی غیرواقع بینانه است. بخشوده و بهرامی احسان، روایی محتوایی ابزار را با نظر متخصصان تأیید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ گزارش کردند (۲۸). در مطالعه حاضر پایایی کل به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ به دست آمد.

فرم کوتاه رضایت زناشویی: در این مطالعه برای ارزیابی رضایت از روابط زناشویی از فرم کوتاه پرسشنامه رضایت زناشویی اینریچ که توسط فاورز و السون (۱۹۹۳) طراحی و تدوین‌شده است، استفاده شد. این پرسشنامه ۱۰ سؤالی بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (نمره یک) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) نمره گذاری می شود و سؤالات ۱، ۳، ۵، ۸ و ۹ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. دامنه نمرات بین ۵ تا ۵۰ هست و در مجموع یک نمره کلی از رضایت از روابط زناشویی می دهد، نمرات بالاتر نشان‌دهنده رضایت از روابط زناشویی بیشتر هست و برعکس. در مطالعه فاورز و السون، روایی محتوایی تأیید و پایایی کل به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شد (۲۹). این پرسشنامه در ایران توسط عرب دوستی و همکاران، اعتبار یابی شده است که روایی سازه و معیار آن تأیید و پایایی به روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به دست آمد (۳۰). در پژوهش حاضر پایایی کل به روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) ۰/۷۹ به دست آمد.

در مرحله اجرا به سراهای محلات مناطق دو و چهار مراجعه شد و ابتدا یک جلسه توجیهی برای زنان مراجعه‌کننده برگزار شد، ضمن معرفی پژوهشگر اهداف پژوهش اعلام شد، در ابتدا فرم اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ داده و در نهایت به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند، همچنین این اطمینان به افراد داده شد که تمامی اطلاعات محرمانه هستند و برای امور پژوهشی مورداستفاده قرار خواهند گرفت؛ به‌منظور رعایت حریم خصوصی، از افراد خواسته شد از ذکر نام و نام خانوادگی در پرسشنامه‌ها خودداری نمایند. جهت تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ استفاده شد.

یافته‌ها

از بین تمام آزمودنی‌ها، ۲۵ نفر (۲۰/۸۳ درصد) در گروه سنی ۲۰ تا ۲۹ سال، ۶۲ نفر (۵۱/۶۷ درصد) در گروه سنی ۳۰ تا ۳۹ سال، ۲۷ نفر (۲۲/۵ درصد) در گروه سنی ۴۰ تا ۴۹ سال، ۴ نفر (۳/۳۳ درصد) بالای ۵۰ سال و ۲ نفر (۱/۶۷ درصد) بدون پاسخ بودند. همچنین ۳۳ دارای تحصیلات دیپلم (۲۷/۵ درصد)، ۵۸ نفر لیسانس (۴۸/۳۳ درصد)، ۲۶ نفر فوق‌لیسانس و بالاتر (۲۱/۶۷ درصد) و ۳ نفر بدون پاسخ (۲/۵ درصد)

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

بودند. قبل از محاسبه ضرایب همبستگی نرمال بودن توزیع نمرات با استفاده از آزمون کولموگروف – اسمیرنوف بررسی شد.

جدول ۱. نتایج آزمون کولموگروف –اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع نمرات

متغیر	Z کولموگروف اسمیرنوف	مقدار احتمال
کاهش همکاری	۱/۱۷	۰/۱۱
کاهش رابطه جنسی	۱/۴۲	۰/۱۹
افزایش واکنش های هیجانی	۱/۰۲	۰/۲۸
افزایش جلب حمایت فرزندان	۰/۹۷	۰/۳۰
افزایش رابطه فردی با خویشاوندن خود	۱/۲۵	۰/۱۶
کاهش رابطه با خویشاوندان همسر	۱/۰۹	۰/۲۶
کاهش ارتباط مؤثر	۱/۳۴	۰/۱۷
جدا کردن امور مالی	۰/۹۹	۰/۲۹
انتظارات زناشویی	۰/۸۳	۰/۴۲
رضایت از روابط زناشویی	۰/۷۹	۰/۴۸

بر اساس نتایج جدول ۱، مقدار احتمال آماره محاسبه‌شده برای تمامی متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۰۵ بود، بنابراین فرض نرمالیتی رد نشد ($P>0/05$). در ادامه در جدول ۲. میانگین، انحراف و ضریب همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش گزارش شده است.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی پیرسون بین تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی با رضایت زناشویی

متغیرها	M	SD	۱	۲	۳	٤	٥	٦	۷	۸	۹	۱۰
۱-کاهش همکاری	۱۷/۵۷	۳/۷۹	۱									
۲-کاهش رابطه جنسی	۱۶/۶۸	۵/۱۸	۰/۴۰	۱								
۳-افزایش واکنش های هیجانی	۱۴/۳۱	۵/۱۷	۰/۳۴	۰/۲۵	۱							
۴-افزایش جلب حمایت فرزندان	۱۴/۴۱	۳/۵۴	۰/۲۸	۰/۲۱	۰/۳۸	۱						
۵-افزایش رابطه با خویشاوندان خود	۱۵/۷۴	۴/۷۰	۰/۳۶	۰/۳۸	۰/۲۵	۰/۱۹	۱					
۶-کاهش رابطه با خویشاوندان همسر	۱۵/۶۰	۵/۰۲	۰/۳۴	۰/۲۹	۰/۳۸	۰/۲۲	۰/۳۱	۱				
۷- کاهش ارتباط مؤثر	۱۶/۴۸	۴/۶۹	۰/۴۷	۰/۳۳	۰/۲۹	۰/۱۹	۰/۲۸	۰/۲۹	۱			
۸- جدا کردن امور مالی	۱۶/۳۱	۴/۵۸	۰/۳۴	۰/۲۱	۰/۴۴	۰/۲۹	۰/۳۸	۰/۲۰	۰/۳۸	۱		
۹-انتظارات زناشویی	۶۴/۶۱	۱۲/۳۸	۰/۴۸	۰/۲۳	۰/۳۴	۰/۲۷	۰/۲۷	۰/۳۰	۰/۴۷	۰/۲۲	۱	
۱۰- رضایت از روابط زناشویی	۳۳/۸۱	۸/۹۲	-۰/۴۲	-۰/۱۹	-۰/۲۹	-۰/۲۳	-۰/۲۳	-۰/۲۱	-۰/۵۶	-۰/۲۷	-۰/۳۴	۱

بر اساس نتایج جدول ۲. همبستگی بین تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی منفی بود ($p<0/01$)، لذا می‌توان گفت بین تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی ارتباط معکوس وجود داشت.

قبل از اجرای تحلیل رگرسیون چندگانه، پیش‌فرض‌های آماری بررسی شد که برای بررسی استقلال باقی‌مانده‌ها از آماره دوربین–واتسون استفاده شد که مقدار آماره دوربین–واتسون برابر با ۱/۹۵ بود، با توجه به اینکه مقدار آن در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین می‌توان گفت پیش‌فرض استقلال باقی‌مانده‌ها رعایت شد. همچنین برای بررسی وجود هم خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین از شاخص‌های تحمل و عامل تورم واریانس استفاده شد، طبق نتایج به‌دست‌آمده از جدول ۳، با توجه به اینکه مقدار آماره تحمل از مقدار برش ۰/۱ بیشتر است و عامل تورم واریانس که از مقدار برش ۱۰ کمتر است، بنابراین انحرافی

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

از مفروضه هم خطی چندگانه مشاهده نشد.
ضریب همبستگی چندگانه متغیرهای تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی (۰/۶۲۳) بود. مقدار ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۰/۶۱ بود که نشان می‌دهد که مؤلفه‌های این دو متغیر در مجموع ۳۷ درصد توانایی پیش‌بینی تغییرات رضایت زناشویی را داشتند. مقدار آماره F=۷/۱۷ بود (p<۰/۰۰۱). بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود متغیرهای پیش‌بین (تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی) توانایی پیش‌بینی متغیر ملاک یعنی رضایت از روابط زناشویی را داشتند.

جدول ۳. ضرایب رگرسیون استاندارد نشده و استاندارد شده مدل پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده	t	مقدار احتمال	آماره تحمل	VIF
	B	خطای معیار	Beta				
عدد ثابت a	۵۱/۱۲	۵/۳۵	–	۹/۵۴	<۰/۰۰۱		
کاهش همکاری	−۰/۳۱	۰/۱۴	−۰/۲۲	−۲/۱۷	۰/۰۳	۰/۶۳	۱/۵۷
کاهش رابطه جنسی	−۰/۱۱	۰/۱۰	−۰/۱۰	−۱/۱۰	۰/۲۷	۰/۷۳	۱/۳۶
افزایش واکنش‌های هیجانی	−۰/۰۲	۰/۱۴	−۰/۰۲	−۰/۱۳	۰/۸۹	۰/۶۵	۱/۵۲
افزایش جلب حمایت فرزندان	−۰/۱۷	۰/۰۸	−۰/۱۰	−۱/۱۶	۰/۲۴	۰/۷۹	۱/۲۵
افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	−۰/۰۴	۰/۰۸	−۰/۰۴	−۰/۴۸	۰/۶۴	۰/۶۸	۱/۴۵
کاهش رابطه با خویشاوندان همسر	−۰/۰۲	۰/۰۹	−۰/۰۲	−۰/۰۶	۰/۹۵	۰/۷۹	۱/۲۵
کاهش ارتباط مؤثر	−۰/۴۰	۰/۰۸	−۰/۴۴	−۴/۳۲	۰/۰۰۱	۰/۵۴	۱/۸۴
جدا کردن امور مالی	−۰/۰۳	۰/۰۹	−۰/۰۲	−۰/۱۱	۰/۹۸	۰/۷۱	۱/۴۱
رضایت از روابط زناشویی	−۰/۲۹	۰/۰۸	−۰/۲۰	−۲/۰۱	۰/۰۴	۰/۷۳	۱/۳۷

در جدول ۳. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده (Beta) برای کاهش همکاری (β=−۰/۲۲،p=۰/۰۳)، کاهش ارتباط مؤثر (β=−۰/۴۴،p=۰/۰۰۱) و برای انتظارات زناشویی (β= −۰/۲۰،p=۰/۰۴) بود. لذا نتیجه گرفته شد که کاهش همکاری، کاهش ارتباط مؤثر و انتظارات زناشویی به شکل منفی و معنی‌داری توانایی پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی را داشتند.

بحث

رضایت از روابط زناشویی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم و تعیین‌کننده در سلامت و استحکام خانواده تحت تأثیر عوامل متعددی است. لذا مطالعه حاضر باهدف بررسی نقش تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی در پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی انجام شد.
نتایج نشان داد همبستگی بین تعارضات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی منفی و معنی‌دار بود و مؤلفه‌های تعارضات زناشویی توانایی پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی را داشتند، از یافته فوق این‌گونه می‌توان برداشت نمود که با افزایش تعارضات زناشویی، رضایت از روابط زناشویی کاهش می‌یابد. یافته فوق با نتایج مطالعات پیشین در این زمینه همسو است، به‌طور مثال مطالعه آرمان پناه و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد بین تعارضات زناشویی با رضایت زناشویی زنان دارای همسر معتاد همبستگی منفی وجود داشت (۱۵). نتایج مطالعه رجبی و همکاران(۱۴۰۰) نشان داد که بین تعارض زناشویی با رضایت زناشویی پرستاران متأهل رابطه منفی معناداری وجود دارد (۱۳). پژوهشی دیگر نشان داد که سبک‌های حل تعارض زندگی زناشویی بیشترین نقش را در پیش‌بینی (به‌طور منفی) رضایت زناشویی پرستاران زن متأهل را دارا بودند (۱۴).
در تبیین یافته فوق می‌توان گفت تعارضات زناشویی شدید به دلیل مختل نمودن روابط اجتماعی اعضای خانواده با یکدیگر و حتی با دیگر اعضای جامعه تهدید رفاه اقتصادی و ثبات آن، آشفته سازی جو عاطفی، تهدید امنیت، عدم تناسب با فعالیت‌های فردی و احیاناً فراهم نمودن زمینه برای عدم موفقیت در کار وزندگی می‌تواند میزان رضایت از روابط زناشویی را کاهش دهد. بعلاوه عدم رضایت از روابط زناشویی خود می‌تواند به‌طور بازگشتی آثار منفی در پی داشته باشد، بطوریکه همراه با دیگر عوامل به‌صورت یک چرخه‌ی تخریب عمل کند و کل فرایند زندگی را مختل نماید در مقابل اگر هر یک از عوامل مزبور از وضعیت مناسب و

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

مطلوبی برخوردار باشند می‌توانند با میزان رضایت از روابط زناشویی رابطه مثبتی برقرار سازند و به‌صورت یک چرخه‌ی سازنده عمل کنند و زمینه‌ساز تحول همه‌جانبه در زندگی نوجوان گردد(۳۱). به‌عبارتی‌دیگر می‌توان گفت در زوجین دارای تعارض، زوج‌ها به‌جای مشکل یکدیگر را موردحمله قرار می‌دهند و هر یک از زوج‌ها از اظهارنظرهای بسیار منفی علیه دیگری استفاده می‌کنند، تا از طریق سرزنش و انتقاد، دیگری را تحت نفوذ خود درآورند و درواقع تضادها و مخالفت‌های مکرر در رابطه‌ی زناشویی موجب نارضایتی زوج‌ها می‌شود که درنتیجه پیوندهای عاطفی گسسته می‌شود.

نتایج نشان داد رابطه بین انتظارات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی معکوس و معنی‌دار بود و انتظارات زناشویی به شکل منفی و معنی‌داری رضایت از روابط زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند، به عبارتی دیگر می‌توان گفت با افزایش انتظارات زناشویی، رضایت از روابط زناشویی کاهش می‌یابد. نتیجه به‌دست‌آمده همسو با نتایج مطالعات پیشین هست، به‌عنوان‌مثال پژوهش موسوی و دهشیری (۱۳۹۴) نشان داد در تمام مؤلفه‌های رضایت زناشویی فاصلهٔ بین انتظارات افراد از رابطه زناشویی و واقعیت در حال تجربه زندگی زناشویی با میزان رضایت زناشویی همبستگی منفی و معناداری دارد (۲۳). نتایج مطالعه‌ای دیگر نشان داد که بین رضایت زناشویی و انتظارات زناشویی رابطه معنادار وجود دارد و زوجین با داشتن انتظارات زناشویی منطقی، از رضایت زناشویی بیشتری برخوردار شد. (۲۴). نتایج ضریب همبستگی پیرسون پژوهش عباس پور و همکاران (۱۳۹۸) نشان داد که بین انتظارات زناشویی بالا، خودکارآمدی ارتباطی، خوش‌بینی و تحقق انتظارات با رضایت زناشویی رابطه‌ی مثبت معنادار وجود دارد (۲۲). در تبیین نتیجه فوق می‌توان گفت انتظارات زناشویی شامل انتظاراتی ازجمله انتظار درک متقابل همسران، انتظار کمک در حل مشکلات زندگی زناشویی، انتظار برخورد منطقی از همسر و غیره است. اگر انتظارات زوجین غیرواقع‌بینانه باشد مثلاً انتظار داشته باشند که طرف مقابل همه خلأهای آن‌ها را پر کند در زندگی زناشویی با مشکلات بسیاری مواجه می‌روند و در مقابل اگر انتظارات زوجین واقع‌بینانه باشد مثلاً انتظار داشته باشند که در زندگی با مشکلاتی مواجه شوند و به یکدیگر در حل آن‌ها کمک نمایند با مشکلات کمتری در زندگی زناشویی مواجه می‌گردند، درواقع یکی از عوامل موفقیت در ازدواج داشتن انتظارات زناشویی کارآمد است و این انتظارات در طی زمان و تحت تأثیر ارزش‌ها و توقع‌ها موردقبول جامعه شکل می‌گیرند ولی بااین‌حال ممکن است از فردی به فرد دیگر متفاوت باشند. انتظارات واقعی و متجانس زوجین از ازدواج عملی مهمی در موفقیت ازدواج آن‌ها است و برعکس انتظارات غیرواقع‌بینانه و ایدئال می‌توانند باعث بروز مشکلات و آسیب‌های جدی گردد (۳۲).

ازجمله محدودیت‌های مطالعه حاضر روش نمونه‌گیری در دسترس و انجام مطالعه در گروه زنان متاهل بود. لذا پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های های آینده تفاوت‌های جنسیتی آزمون شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش های بعدی رابطه این متغیرها با سازه های مختلف در خانواده مانند استحکام خانواده، کیفیت زندگی زوجین ... موردبررسی قرار گیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود زوج درمانگران در مداخلات زوجی و بهبود روابط زوجین، یافته‌های این پژوهش درباره اهمیت تحقق انتظارات زناشویی و تعارضات زناشویی را در بهبود رضایت زناشویی مدنظر قرار دهند.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد همبستگی بین تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی با رضایت از روابط زناشویی منفی بود و مؤلفه‌های تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی توانایی پیش‌بینی رضایت از روابط زناشویی را داشتند؛ بنابراین توجه به نقش تعارضات زناشویی و انتظارات زناشویی از عوامل مؤثر در سلامت و رضایت از روابط زناشویی خانواده هست.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از تمامی کسانی که در این پژوهش همکاری داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌نمایند که تضاد منافعی در این پژوهش وجود ندارد.

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

Reference

1. Fathollahzadeh N, Mirsaififard L, Kazemi M, Saadati N, Navabinejad S. Effectiveness of marital life enrichment based on Choice Theory on quality of marital relationship and couples' intimacy. Journal of Applied Psychology. 2017;11(3):43-64.
2. Zeinolabedini MH, Kakabaraee K. The Effectiveness of Family-Centered Problem-Solving Training on Marital Satisfaction among Couples. Journal of Research in Behavioural Sciences. 2023;20(4):761-71. https://doi.org/10.52547/rbs.20.4.16
3. Karney BR, Bradbury TN. Research on marital satisfaction and stability in the 2010s: Challenging conventional wisdom. Journal of marriage and family. 2020;82(1):100-16. https://doi.org/10.1111/jomf.12635
4. Jiang H, Wang L, Zhang Q, Liu Dx, Ding J, Lei Z, et al. Family functioning, marital satisfaction and social support in hemodialysis patients and their spouses. Stress and Health. 2015;31(2):166-74. https://doi.org/10.1002/smi.2541
5. Esere MO, Oladun C. Obstacles and suggested solutions to effective communication in marriage as expressed by married adults in Kogi State, Nigeria. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2014;114:584-92. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.751
6. Fazel A, Haghshenas H, Keshavarz Z. Ability to predict personality traits and lifestyle on women's satisfaction nurse city couple. Quarterly Journal of Woman and Society. 2011;2(7):139-63.
7. Mina S. Predictors of marriage in psychiatric illness: A review of literature. Journal of Psychiatry and Psychiatric Disorders. 2019;3(1):14-22. https://doi.org/10.26502/jppd.2572-519X0058
8. Häfner D, Hintz P, Vasy A. Linear stability of slowly rotating Kerr black holes. Inventiones mathematicae. 2021;223(3):1227-406. https://doi.org/10.1007/s00222-020-01002-4
9. Safa kermanshahi Y, Nikooei F, Hayati G. The effectiveness of dialectical behavior therapy on marital adjustment and intimacy of women with marital conflicts. Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ). 2022;10(12):169-78.
10. Afifi T, Granger D, Ersig A, Tsalikian E, Shahnazi A, Davis S, et al. Testing the theory of resilience and relational load (TRRL) in families with type I diabetes. Health communication. 2019;34(10):1107-19. https://doi.org/10.1080/10410236.2018.1461585
11. Papp LM. Topics of marital conflict in the everyday lives of empty nest couples and their implications for conflict resolution. Journal of Couple & Relationship Therapy. 2018;17(1):7-24. https://doi.org/10.1080/15332691.2017.1302377
12. Randall AK, Bodenmann G. The role of stress on close relationships and marital satisfaction. Clinical psychology review. 2009;29(2):105-15. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2008.10.004
13. Rajabi G, Leyagat H, Abaspour Z. Study of marital conflict and marital communicational skills as mediators› family of origin and marital satisfaction. Nursing and Midwifery Journal. 2021;19(4):275-86.
14. Azadifard S, Amani R. The Relation between Relational Beliefs and Conflict Resolution Styles with Marital Satisfaction. Clinical Psychology and Personality. 2020;14(2):39-47.
15. Armanpanah A, Sajjadian I, Nadi MA. The Mediating Role of Marital Conflicts in the Relationship between Communication Beliefs, Emotional Disorders, Marital Relationships, and Marital Satisfaction of Women with Addicted Spouses. Research on Addiction. 2020;14(55):9-28. https://doi.org/10.29252/etiadpajohi.14.55.9
16. Shockley KM, Allen TD. It's not what I expected: The association between dual-earner couples' met expectations for the division of paid and family labor and well-being. Journal of Vocational Behavior. 2018;104:240-60. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2017.11.009
17. Johnson MK, Reynolds JR. Educational expectation trajectories and attainment in the transition to adulthood. Social Science Research. 2013;42(3):818-35. https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2012.12.003
18. Fang S, Huang J, Curley J, Birkenmaier J. Family assets, parental expectations, and children educational performance: An empirical examination from China. Children and Youth Services Review. 2018;87:60-8. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.02.018
19. Yurliani R, Kemala I, Marini L. Overview of Marriage Role Expectation in Z Generation Late Adolescents. IAETSD Journal for Advanced Research in Applied Sciences. 2018;5(11):1-4. https://doi.org/10.5220/0010083514861489

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]

20. Feeney JA, Karantzas GC. Couple conflict: Insights from an attachment perspective. Current opinion in psychology. 2017;13:60-4. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.04.017
21. Vaterlaus JM, Skogrand L, Chaney C, Gahagan K. Marital expectations in strong African American marriages. Family process. 2017;56(4):883-99. https://doi.org/10.1111/famp.12263
22. Abbaspour Z, Karimi Vardanjani M, Khojastehmehr R. The Mediating Role of Fulfillment of Marital Expectations in the effect of Marital Satisfaction on High Marital Expectations, Optimism and Relationship Self-Efficacy in University Personell. Positive Psychology Research. 2020;5(4):1-14.
23. Mousavi SF, Dehshiri G. The role of Discrepancy between Expectations and Reality of marital relationship in marital satisfaction of married people in Tehran. Women's Studies Sociological and Psychological. 2015;13(2):93-110.
24. Karami J, Rashidi A, Naghshineh T, Sharifi K. The role of personality dimensions and marital expectations as predictor of Islamic marital satisfaction. Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ). 2019;7(10):199-212.
25. Huang C-Y, Sirikantraporn S, Pichayayothin NB, Turner-Cobb JM. Parental attachment, adult-child romantic attachment, and marital satisfaction: An examination of cultural context in Taiwanese and Thai heterosexual couples. International journal of environmental research and public health. 2020;17(3):692. https://doi.org/10.3390/ijerph17030692
26. Tabachnick BG, Fidell LS, Ullman JB. Using multivariate statistics: pearson Boston, 2013.
27. Sanaei B. Family and Marriage Scales. Tehran: Besat; 2008.
28. Bakhshudeh A, Bahrami Ehsan H. Role of Dyadic Expectations and Healthy Relations in Prediction of Dyadic Satisfaction. Studies in Islam and Psychology. 2012;6(10):27-42.
29. Fowers BJ, Olson DH. ENRICH Marital Satisfaction Scale: A brief research and clinical tool. Journal of Family psychology. 1993;7(2):176. https://doi.org/10.1037/0893-3200.7.2.176
30. Arab Alidousti A, Nakhaee N, Khanjani N. Reliability and validity of the Persian versions of the ENRICH marital satisfaction (brief version) and Kansas Marital Satisfaction Scales. Health and Development Journal. 2015;4(2):158-67.
31. Fani H, Fani M. The Relationship of Parents› Marital Conflicts with Students› Life Satisfaction and Moral Judgment Development. Quarterly Journal of Woman and Society. 2016;6(24):59-76.
32. Omrani S, Jomehri F, Ahadi H. Predicting marital adjustment based on marital expectations with mediate role of marital conflicts. Scientific Journal of Social Psychology. 2019;7(51):89-97.

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.22034/IJRN.10.2.9]